

VARNOSTNI LIST

V skladu z Uredbo (EU) 1907/2006 (REACH) in kasnejšimi dopolnitvami

1. IDENTIFIKACIJA PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU:

1.1 Identifikator izdelka:

Ime pripravka:

PRIMAX antifriz moder koncentrat

1.2 Pomembne identificirane uporabe zmesi in odsvetovane uporabe:

Sredstva proti zmrzovanju tekočin. Koncentrat.

Za profesionalno in splošno uporabo

Odsvetovane uporabe: uporabljati samo za navedene namene

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:

Registrirano ime podjetja: Studio Medima d.o.o.

Petkova ulica 68, 1231 Ljubljana Črnuče

Slovenija

Telefon ++ 386 41 619 051

Elektronski naslov odgovorne osebe za varnostni list: sasa.erjavec@medima.si

1.4 Telefonska številka za nujne primere: V primeru zdravstvene ogroženosti posvetovati se z osebnim ali dežurnim zdravnikom, v primeru življenjske ogroženosti poklicati tel. 112.

2. UGOTOVITVE O NEVARNIH LASTNOSTIH:

2.1 Razvrstitev zmesi:

Razvrstitev v skladu z uredbo es 1272/2008:

Akutna strupenost, Kategorija 4 H302

Draženje oči, kategorija 2 H319

Strupenost za ciljne organe po ponavljajoči izpostavljenosti (pri zaužitju), Kategorija 2 H373

2.2 Elementi etikete:

Piktogrami: GHS08, GHS07

Opozorilna beseda: Nevarno

Posebne navedbe: Vsebuje Etandiol. Kalijev 3,5,5 -trimetilheksanoat

Stavki o nevarnosti:

H302 Zdravju škodljivo pri zaužitju.

H315 Povzroča draženje kože.

H319 Povzroča hudo draženje oči.

H373 Lahko škoduje organom(ledvice) pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti (pri zaužitju).

Previdnostni stavki:

P101 Če je potreben zdravniški nasvet, mora biti na voljo posoda ali etiketa proizvoda.

P102 Hraniti zunaj dosega otrok.

P260 Ne vdihavati hlapov/razpršila.

P264 Po uporabi temeljito umiti roke.

P270 Ne jesti, piti ali kaditi med uporabo tega izdelka.

P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.

P302+P352 PRI STIKU S KOŽO: Umiti z veliko vode

PRIMAX antifriz moder koncentrat		Stran 2/8 Številka revizije: 0 Datum revizije: 25.8.2024
--	--	--

P305+P351+P338 PRI STIKU Z OČMI: Previdno izpirati z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.

P337+P313 Če draženje oči ne preneha: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.

P501 Odstraniti vsebino/posodo preko pooblaščenih odstranjevalcev.

2.3 Druge nevarnosti:

Mešanica ne vsebuje snovi, vključenih na seznam, uveden v skladu s členom 59(1) uredbe REACH, ki ima lastnosti endokrinih motilcev in/ali ni opredeljena kot snov, ki ima lastnosti endokrinih motilcev v skladu z merili iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2100 ali Uredbo Komisije (EU) 2018/605 v koncentraciji enaki ali večji od 0,1 %

3. SESTAVA/INFORMACIJE O SESTAVINAH:

3.1 Snov: -

3.2 Zmes:

Vsebnost nevarnih snovi:

Ime snovi	Konc. (%)	Razvrstitev nevarnosti	Identifikatorji
Etandiol	>50 - <100	STOT RE 2, H373 Acute Tox. 4, H302 Specifične mejne vrednosti: ATE oralno: 500 mg/kg	CAS: 107-21-1 EINECS: 203-473-3 Index: 603-027-00-1 REACH.: 01-2119456816-28-XXXX
Kalijev 3,5,5 - trimetilheksanoat	1 - <3	Acute Tox. 4, H302 Skin Corr.1, H314 Eye Dam. 1, H318 Specifične mejne vrednosti: ATE oralno: 500 mg/kg	CAS: 93918-10-6 EINECS: 299-890-3

Popolno besedilo H stavkov se nahaja v točki 16.

4. UKREPI PRVE POMOČI:

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč:

Splošno:	Prva pomoč: Pazite na samozaščito!. Glede osebne zaščitne opreme, ki jo je treba uporabiti, glejte poglavje 8. Nikoli ne dajajte ničesar v usta nezvestni osebi. V primeru dvoma ali dolgotrajnih simptomov se vedno posvetujte z zdravnikom. Pokažite ta varnostni list lečečemu zdravniku.
Po vdihavanju:	Prenesite ponesrečenca na svež zrak, naj počiva in naj mu bo toplo. V primeru dvoma ali dolgotrajnih simptomov se vedno posvetujte z zdravnikom.
Po stiku s kožo:	Odstranite kontaminirana oblačila in obutev. Nežno umiti z veliko mila in vode. V primeru dvoma ali dolgotrajnih simptomov se vedno posvetujte z zdravnikom.
Po stiku z očmi:	Takoj previdno in temeljito sperite z vodo ali izpiralno tekočino za oči. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in jih je to enostavno narediti. Nadaljujte z izpiranjem. V primeru dvoma ali dolgotrajnih simptomov se vedno posvetujte z zdravnikom.
Po zaužitju:	NE izzvati bruhanja. Usta temeljito izprati z vodo. Poiščite zdravniški nasvet/oskrbo.

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli: Simptomi in efekti:

PRIMAX antifriz moder koncentrat		Stran 3/8 Številka revizije: 0 Datum revizije: 25.8.2024
---	--	--

Vdihavanje:	Lahko povzroči draženje dihalnih poti. Lahko se pojavijo naslednji simptomi: Kašelj. Omotičnost. glavobol
Stik s kožo:	Povzroča draženje kože. Lahko se absorbira skozi kožo. Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči suho ali razpokano kožo.
Stik z očmi:	Povzroča hudo draženje oči. Možni simptomi: eritem (pordelost). bolečina
Zaužitje:	Zdravju škodljivo pri zaužitju. šibkost. Možni simptomi: Bruhanje. Nezavest. bolečine v trebuhu. slabost
Kronični simptomi:	Lahko povzroči poškodbe organov (ledvice) pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti (oralno).

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja: Simptomatično zdravljenje.

5. UKREPI OB POŽARU:

5.1 Sredstva za gašenje: CO₂, prah, razpršena voda, alkoholno obstojna pena.

Neprimerna gasilna sredstva: vodni curek.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo:

Ni vnetljivo. Segrevanje lahko povzroči dvig tlaga in poškodbo posode.

Pri gorenju nastajajo škodljivi in strupeni hlapi. Ogljikovi oksidi (CO, CO₂).

5.3 Nasvet za gasilce:

Evakuirajte območje. Za hlajenje izpostavljenih posod uporabite razpršeno vodo ali meglo. Zaježite gasilne tekočine z zapiranjem. Preprečiti vstop vode za gašenje v okolje.

Zaščita med gašenjem: Ne poskušajte ukrepati brez ustrezne zaščitne opreme. Samostojni dihalni aparat.

Druge informacije: Ne dovolite, da odtekanje od gašenja požara pride v odtoke ali vodotoke. Odpadke odstraniti v skladu z okoljsko zakonodajo.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH:

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili:

Za nenujno osebje:

evakuirajte nepotrebno osebje. Držati se v zavetrju. Poskrbite za ustrezno prezračevanje. Ne vdihavati hlapov. Preprečiti stik s kožo, očmi in oblačili. Nosite priporočeno osebno zaščitno opremo.

Glede osebne zaščitne opreme, ki jo je treba uporabiti, glejte poglavje 8.

Za reševalce:

Zagotovite, da so vzpostavljeni postopki in usposabljanje za nujno dekontaminacijo in odstranjevanje.

Glede osebne zaščitne opreme, ki jo je treba uporabiti, glejte poglavje 8.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi: Preprečiti odtekanje v kanalizacijo, vodotoke ali podtalnico ali tla. V primeru večjih razlitij v okolje obvestiti pristojne organe.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje:

Zaustaviti puščanje, če je to varno. Zaježite razlito tekočino.

Majhne količine razlitja tekočine: adsorbirajte v negorljiv vpojni material in z lopato stresite v posodo za odlaganje.

Večja razlitja poberite s črpanjem (uporabite protiekspluzijsko varno ali ročno črpalko). Odložite v primeren zabojnik za odlaganje v skladu s predpisi o odpadkih (glejte poglavje 13). Ta material in njegovo embalažo je treba odstraniti na varen način in v skladu z lokalno zakonodajo.

6.4 Sklicovanje na druge oddelke: Informacije za varno uporabi v točki 7, za osebno zaščitno opremo v točki 8, za odstranjevanje v točki 13.

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE:**7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje:**

Poskrbeti za ustrezno prezračevanje. Ne vdihavati hlapov. Preprečiti stik s kožo, očmi in oblačili. Po potrebi uporabljajte osebno zaščitno opremo. Glede osebne zaščitne opreme, ki jo je treba uporabiti, glejte razdelek 8. Izvedite vse varnostne ukrepe, da preprečite mešanje z nezdružljivimi materiali, glejte razdelek 10 o nezdružljivih materialih. Zagotovite ustrezen nadzor postopka, da preprečite prekomerno odvajanje odpadkov (temperatura, koncentracija, pH, čas). Preprečiti izpust v okolje.

Higienski ukrepi:

Ohranjajte dobro industrijsko higieno. Umijte roke in druge izpostavljene dele telesa z blagim milom in vodo pred jedjo, pitjem ali kajenjem ter ko zapustite delo. Med uporabo tega izdelka ne jejte, pijte ali kadite. Hraniti ločeno od hrane, pijače in krmil. Odstranite kontaminirana oblačila. Ločite delovna oblačila od drugih oblačil. Operite ločeno. Kontaminirana oblačila pred ponovno uporabo oprati.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo:

Tehnični ukrepi: Hraniti izven dosega otrok.

Pogoji shranjevanja: Posodo hraniti tesno zaprto. Hraniti na suhem, hladnem in dobro prezračenem mestu. Ne shranjujte v bližini ali z nobenim od nezdružljivih materialov, navedenih v razdelku 10. Zavarujte skladiščne prostore, da preprečite onesnaženje tal in vode v primeru razlita. Zaščititi pred vlago.

Nezdružljivi materiali: Močne kisline in oksidanti. Viri toplote in vžiga
Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga. Kajenje prepovedano.

Posebna pravila za pakiranje: Otipno opozorilo (EN/ISO 11683). Odprte posode je treba pravilno zapreti in hraniti pokonci, da preprečite puščanje.

Embalazni materiali: Hraniti samo v originalni embalaži.

Razred skladiščenja: 12 - Negorljive tekočine

7.3 Posebne končne uporabe: Protizmrzovalno sredstvo.**8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI/OSEBNA ZAŠČITA:****8.1 Parametri nadzora:**

Mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost nevarnim snovem v atmosferi delovnega mesta po Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu: Ne vsebuje.

Snov	CAS	Mejna vrednost (mg/m ³)	Mejna vrednost (ppm)	KTV (mg/m ³)	KTV (ppm)
Etandiol	111-76-2	52	20	104	40

Opomba:

DNEL Etandiol:

Dermalno, dolgotrajna izpostavljenost, sistemski učinki, končni uporabniki: 53 mg/kg/dan

Dermalno, dolgotrajna izpostavljenost, sistemski učinki, delavci - industrijski in profesionalni:
106 mg/kg/dan

Vdihavanje, dolgotrajna izpostavljenost, lokalni učinki, končni uporabniki: 7,0 mg/m³

Vdihavanje, dolgotrajna izpostavljenost, lokalni učinki, delavci - industrijski in profesionalni: 35 mg/m³

PNEC Etandiol:

Sladka voda: 10 mg/l
Morska voda: 1 mg/l
Občasni izpusti: 10 mg/l
Čistilna naprava: 199,5 mg/l
Sediment sladka voda: 37 mg/kg
Sediment morska voda: 3,7 mg/kg
Zemlja: 1,53 mg/kg

8.2 Nadzor izpostavljenosti:

Splošno: Poskrbite za ustrezno prezračevanje. V neposredni bližini potencialne izpostavljenosti mora biti na voljo voda za izpiranje oči in varnostne prhe. Za informacije o varnem ravnanju glejte razdelek 7.

Zaščita dihal: Se ne zahteva v normalnih okoliščinah. V primeru nezadostnega prezračevanja nositi primerno dihalno opremo: celoobrazna maska (DIN EN 136). Polobrazna maska (DIN EN 140). Vrsta filtra: ABEK (EN 14387). Razred filtra mora biti primeren za največjo koncentracijo onesnaževal (plin/hlapi/aerosol/delci), ki lahko nastane pri ravnanju s proizvodom. Če je koncentracija presežena, je treba uporabiti samostojni dihalni aparat. (EN 137)

Zaščita oči: Zaščitna očala skladna s standardom SIST EN 166:2002.

Zaščita rok: Nosite kemično odporne rokavice (testirane po EN374). Primeren material: nitrilna guma (BTT: > 480', 0,3 mm). neoprenske rokavice (BTT: > 480', 0,3 mm). Kakovost zaščitnih rokavic, odpornih na kemikalije, je treba izbrati glede na specifično koncentracijo delovnega mesta in količino nevarnih snovi.

Zaščita telesa: Nosite ustrezen kombinezon, da preprečite izpostavljenost kože. Nosite primerno zaščitno obleko

Zaščita okolja: Preprečiti odtekanje v kanalizacijo, vodotoke ali podtalnico ali tla. V primeru večjih razlitij v okolje obvestiti pristojne organe.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI:

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih:

Izgled:	Tekočina
Barva:	Modra
Vonj:	Rahel
Mejna vrednost vonja:	Ni podatka
pH (20 °C):	7,5-9
Tališče.	-12 °C
Začetno vrelišče:	>170 °C
Plamenišče:	>111 °C
Samovnetljivost:	>400 °C
Temperatura razpada:	Ni podatka
Relativna gostota(20 °C):	1.12 (20 °C)
Parni tlak(20 °C):	0,06 mm Hg (20 °C)
Gostota hlapov:	2,1 (zrak = 1.0)
Kinematična viskoznost(20 °C):	20 mm ² /s
Topnost:	Meša se z acetonom, etanolom.
Topnost v vodi:	Se meša z vodo.
Eksplozivne lastnosti:	Ni relevantno. Študije ni treba izvesti, ker v molekuli ni kemičnih skupin, povezanih z eksplozivnimi lastnostmi.
Oksidativne lastnosti:	Ni relevantno. Klasifikacijskega postopka ni treba uporabiti, ker v molekuli ni kemičnih skupin, ki bi bile povezane z oksidacijskimi lastnostmi.

Porazd. Koef. n-oktanol/voda:

Ni podatka

9.2 Drugi podatki: Ni podatkov.

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST:

10.1 Reaktivnost: Higroskopičen izdelek.

10.2 Kemijska stabilnost: Pri upoštevanju navodil za uporabo je izdelek stabilen.

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij: Močno reagira z močnimi oksidanti in kislinami.

10.4 Pogoji, ki se jih je treba izogniti: Hraniti ločeno od vročine, vročih površin, isker, odprtega ognja in drugih virov vžiga. Kajenje prepovedano. Zaščititi pred vlago. Za informacije o varnem ravnanju glejte razdelek 7.

10.5 Nezdružljivi materiali: Močne kisline in oksidanti. Za informacije o varnem ravnanju glejte razdelek 7.

10.6 Nevarni produkti razgradnje: Ni podatkov.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI:

11.1 Podatki o razredih nevarnosti, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 1272/2008:

Akutna strupenost: Zdravju škodljivo pri zaužitju..

Podatki za čiste snovi:

Etandiol: LD50, dermalno, podgana: 10600 mg/kg (vir: japonski GHS)
LD50, vdihavanje, podgana, 4h: > 2,5 mg/l
LD50, oralno, podgana: <2000 (LDLo: > 786 mg/kg ljudje)
NOAEL, oralno, podgana, 90 dni: 200 mg/kg OECD 407

Jedkost za kožo/draženje kože: Draži kožo.

Resne okvare oči/draženje: Močno draži oči.

Preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

Mutagenost za zarodne celice: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

Rakotvornost: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

Strupenost za razmnoževanje: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

STOT – enkratna izpostavljenost: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

STOT – ponavljajoča se izpostavljenost: Lahko škoduje organom(ledvice) pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti (pri zaužitju).

Nevarnost pri aspiraciji: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

Kinematična viskoznost: 20 mm²/s (20 °C)

11.2 Podatki o drugih nevarnostih:

Mešanica ne vsebuje snovi, vključenih na seznam, uveden v skladu s členom 59(1) uredbe REACH, ki ima lastnosti endokrinih motilcev, ali ni opredeljena kot snov, ki ima lastnosti endokrinih motilcev v skladu z merili iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2100 ali Uredbo Komisije (EU) 2018/605 v koncentraciji enaki ali večji od 0,1 %

12. EKOLOŠKI PODATKI:

12.1 Strupenost: Na podlagi razpoložljivih podatkov ni razvrščeno.

Etandiol: LC50, ribe, 96 h: 41000 mg/l, *Oncorhynchus mykiss*

EC50, daphnia, 48 h: 46300 mg/l, Daphnia magna
EC50, 72 h: 6500-13000 mg/l, Alge Pseudokirchneriella subcapitata
NOEC, ribe: 15380 mg/l, Pimephales promelas

12.2 Obstočnost in razgradljivost: Ni podatka.

Etandiol: hitro biorazgradljiv.

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih: Ni podatkov.

Etandiol: porazdelitveni koeficient: -1,36 se ne bioakumulira

Kalijev 3,5,5 -trimetilheksanoat: -0,47 (25 °C)

12.4 Mobilnost v tleh: Ni podatkov.

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB: Ne vsebuje snovi PBT in/ali vPvB $\geq 0,1$ % ocenjeno v skladu s Prilogo XIII REACH

12.6 Lastnosti endokrinih motilcev: Ne vsebuje endokrinih motilcev v koncentraciji $\geq 0,1\%$.

12.7 Drugi škodljivi učinki: Ni podatkov.

13. ODSTRANJEVANJE:

13.1 Metode ravnanja z odpadki:

Preprečiti izpust v okolje. Pazite na ostanke hlapov, ki ostanejo v posodah.
Nerabljenega izdelka in odpadke na njegovi osnovi ne odstranjevati skupaj s komunalnimi odpadki ali ga zlit v vodotoke ali kanalizacijo.
V skladu z Uredbo o odpadkih je odpadni izdelek razvrščen kot nevaren.
Za nadaljnje procesiranje odpadka in embalaže poiskati pooblaščenega zbiralca odpadkov.

S kontaminirano embalažo ravnajte na enak način kot s samo snovjo.

14. INFORMACIJE O TRANSPORTU:

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1. Številka UN	-	-	-
14.2. Pravilno odpremno ime UN:	-	-	-
14.3. Razredi nevarnosti prevoza:	-	-	-
14.4. Skupina pakiranja:	-	-	-
14.5. Nevarnosti za okolje:	-	-	-
14.6. Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika	-	-	-
14.7. Pomorski prevoz v razsutem stanju v skladu z instrumenti IMO:	-	-	-

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI:

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes:

Ta dokument je bil napisan v skladu s spodaj navedenimi regulativami.

- Uredba (ES) št. 1907/2006 s spremembami in dopolnitvami
- Uredba (ES) št. 1272/2008 s spremembami in dopolnitvami
- Zakon o kemikalijah
- Uredba o odpadkih
- Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
- Sklep o objavi prilog A in B k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga /ADR/
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o osebni varovalni opremi
- Seznam harmoniziranih standardov za osebno varovalno opremo s spremembami

PRIMAX antifriz moder koncentrat		Stran 8/8 Številka revizije: 0 Datum revizije: 25.8.2024
--	--	--

- Zakon o varnosti in zdravju pri delu

Snovi na kandidatni listi člen 59 REACH) Ne vsebuje
Snovi za Authorization (Annex XIV REACH) Ne vsebuje

Navedeno v Prilogi XVII REACH (Omejevalni pogoji). Veljajo naslednje omejitve:
3(b) Snovi ali zmesi, ki izpolnjujejo merila za katerega koli od naslednjih razredov ali kategorij nevarnosti iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008: razredi nevarnosti 3.1 do 3.6, 3.7 škodljivi učinki na spolno funkcijo in plodnost ali na razvoj, 3.8 učinki razen narkotičnih učinkov, 3.9 in 3.10: etandiol.

15.2 Ocena kemijske varnosti: Ocena kemijske varnosti za izdelek ni bila izvedena

16. DRUGI PODATKI:

Navedene informacije se nanašajo na današnje stanje našega znanja in izkušenj in imajo namen opisati naš izdelek z vidika varnostnih zahtev. Te navedbe pa ne predstavljajo zagotovila lastnosti izdelka v pravnem smislu. Lastna odgovornost odjemalca izdelka je, da pozna in upošteva zakonske norme v zvezi s transportom in uporabo izdelka. V zvezi z lastnostmi izdelka prosimo, da preberete tehnično informacijo.

Revidirane točke varnostnega lista: -

Besedilo H stavkov in pomen oznak iz druge točke:

H302 Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H314 Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
H318 Povzroča hude poškodbe oči.
H315 Povzroča draženje kože.
H319 Povzroča hudo draženje oči.
H373 Lahko škoduje organom(ledvice) pri dolgotrajni ali ponavljajoči se izpostavljenosti (pri zaužitju).

Acute Tox.	Akutna strupenost
Eye Dam.	Huda poškodba oči
Eye Irrit.	Draženje oči
Skin Corr.	Jedkost za kožo
Skin Irrit.	Draženje kože
STOT RE	Specifična strupenost za ciljne organe - večkratna izpostavljenost